

Universiteit
Leiden
The Netherlands

(On)gelijkheid in het jeugdstrafrecht

Brink, Y.N. van den

Citation

Brink, Y. N. van den. (2018). (On)gelijkheid in het jeugdstrafrecht. *Tijdschrift Voor Familie-En Jeugdrecht*, 2018(11), 291. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/67213>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/67213>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

(On)gelijkheid in het jeugdstrafrecht

FJR 2018/61

Editorial

In *De Volkskrant* van 13 september 2018 pleitten verschillende wetenschappers voor systematische registratie van de etniciteit van aangehouden jeugdige verdachten. Aanleiding was een belangwekkende publicatie van Boon, Van Dorp en De Boer in het *Tijdschrift voor Criminologie* (2018/3, p. 268-288), waaruit blijkt dat 'Disproportionate Minority Contact' (ofwel 'DMC') evident aanwezig is in verschillende stadia van de Nederlandse jeugdstrafrechtsketen. DMC is de term die in de Verenigde Staten wordt gebezigd om aan te geven dat een onevenredig groot aantal jeugdigen uit minderheidsgroepen in contact komt met het strafrechtssysteem. In de VS zijn alle staten op grond van federale wetgeving verplicht om beleid te ontwikkelen om DMC in de jeugdstrafrechtsketen tegen te gaan (*JJDP Act*, sectie 223(a)(22)). Het verzamelen van data over het ras of de etniciteit van jeugdigen die in contact komen met het strafrecht is daarvan een essentieel onderdeel. Zonder deze data is het onmogelijk om DMC te identificeren, laat staan aan te pakken, zo is de redenering. Recentelijk zijn ook in Engeland en Wales maatregelen getroffen om DMC in de jeugdstrafrechtsketen aan te pakken. Zo is een 'Race Disparity Audit' gelanceerd, waarmee op basis van ras en etniciteit systematisch data worden verzameld over beslissingen in de jeugdstrafrechtsketen. Ook heeft het Britse Ministerie van Justitie – in reactie op een kritisch rapport van parlementslid David Lammy (2017) – het zogenaamde 'Explain or Change' principe oarmmd. Volgens dit principe moeten data die wijzen op etnische ongelijkheden in de jeugdstrafrechtsketen worden verklaard en gelegitimeerd door de verantwoordelijke autoriteiten. Kunnen zij dit niet, dan moet die praktijk zodanig worden hervormd dat de ongelijkheden worden geëlimineerd.

In Nederland is op beleidsniveau weinig aandacht voor de oververtegenwoordiging van minderheden in de jeugdstrafrechtsketen. Dit is echter niet langer houdbaar, te meer omdat er sterke aanwijzingen zijn dat DMC mede wordt verklaard door ongelijkheden in beslissingen in de jeugdstrafrechtsketen. Zo blijkt uit recent onderzoek van de Universiteit Leiden dat jeugdige verdachten met een migratieachtergrond in soortgelijke omstandigheden significant minder kans hebben om te worden geschorst uit voorlopige hechtenis dan Nederlandse jeugdige verdachten zonder migratieachtergrond (Van den Brink e.a., *Voorlopige hechtenis van jeugdigen in uitvoering*, WODC 2017). Eerder werden in Nederlands onderzoek 'ethnic disparities' gevonden in beslissingen van officieren van justitie over de vervolging van jeugdige verdachten (Weenink in *Brit. J. Criminol* 2009/2, p. 220-242) en in de straftoemeting door kinderrechters (Wermink e.a. in *Eur J Criminol* 2015/6, p. 739-768). Deze praktijk staat onmiskenbaar op gespannen voet met het gelijkheidsbeginsel (vgl. art. 1 Grondwet).

Op basis van het VN Kinderrechtenverdrag (art. 2) is Nederland gehouden om ongelijkheden in het jeugdstrafrecht aan te pakken (zie *General Comment No. 10*, par. 6). Hiervoor is het systematisch verzamelen van data over de etniciteit van jeugdige verdachten een noodzakelijke stap (vgl. *ibid.*, par. 98-99). Tegelijkertijd moet worden bedacht dat ongelijkheden in het jeugdstrafrecht verder strekken dan enkel etniciteit. Onderzoek laat zien dat bijvoorbeeld ook jeugdigen met een licht verstandelijke beperking sterk oververtegenwoordigd zijn in het Nederlandse jeugdstrafrecht (Teeuwen, *Verraderlijk gewoon*, SWP 2012) en een significant nadeliger uitgangspositie lijken te hebben op bepaalde beslismomenten in de jeugdstrafrechtsketen dan jeugdigen bij wie geen verstandelijke beperking is vastgesteld (Van den Brink e.a. 2017, *a.w.*). Kortom, het is hoog tijd om het onderzoeken en aanpakken van ongelijkheden in het Nederlandse jeugdstrafrecht prominenter op de wetenschappelijke en politieke agenda te plaatsen.

¹ Mr. dr. Y.N. (Yannick) van den Brink is als universitair docent Jeugdrecht en Strafrecht verbonden aan de Universiteit Leiden en redacteur van *FJR*.